

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MEDŽIOKLĖS ĮSTATYMO NR. IX-966 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-816“ PROJEKTO (TAIS NR. 25-18272)

DERINIMO PAŽYMA

Suinteresuotos institucijos ir suinteresuoti asmenys, į kurių pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktos pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktas pastabas ir pasiūlymus
<p>Sūduvos medžiotojų sąjungos 2025 m. gruodžio 7 d. raštas Nr. S-41</p>	<p>Pasėliai, pievos, sodai yra kadaise laukinių gyvūnų buvusių natūralių buveinių vietoje sukurti žmogaus ūkinės veiklos objektai, kuriuose dabar yra laukinių gyvūnų veisimosi, mitybos vietos, migracijos keliai, todėl laukinių gyvūnų daroma žala neišvengiama. Pagrindinis medžioklės plotų naudojimo principas yra išlaikyti gyvybingas medžiojamųjų gyvūnų populiacijas ir išvengti didelės šių gyvūnų daromos žalos žemės, miškų ūkiams, kitiems žmogaus ūkinės veiklos objektams. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 12 straipsnio nuostatomis, medžioklės plotų naudotojai privalo racionaliai naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius, globoti medžiojamuosius gyvūnus. Projekto nuostatos, įpareigojančios medžioklės plotų naudotojus atlyginti net ir minimalią medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą, nesuderinamos su Medžioklės įstatyme medžioklės plotų naudotojams nustatyta pareiga racionaliai naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius, skatina medžioklės plotų naudotojus naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius neatsižvelgiant į vietinių populiacijų būklę, o tai gali turėti reikšmingos neigiamos įtakos medžiojamųjų gyvūnų populiacijoms. Konstitucinis Teismas 2005 m. gegužės 13 d.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>5 procentų sklypo ploto toleruotina medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos pasėliams, pievoms ir sodams riba iki šiol nebuvo taikyta, ji būtų pradėta taikyti 2026 m. sausio 1 d., įsigaliojus Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo Nr. IX-966 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymui Nr. XV-395. Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo Nr. IX-966 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XVP-816 (toliau – Įstatymo projektas) siūloma palikti iki šiol galiojusį reglamentavimą, todėl nuogąstavimai dėl neracionalaus medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimo nepagrįsti.</p> <p>Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2005 m. gegužės 13 d. nutarime pažymėta, kad „konstitucinių vertybių – asmens nuosavybės teisių ir viešojo intereso, kad laukinės gyvūnijos ištekliai būtų naudojami, atkuriami ir gausinami racionaliai ir kad laukinė gyvūnija būtų saugoma, – sandūroje būtina rasti sprendimus, kurie užtikrintų šių vertybių teisingą pusiausvyrą – tai, kad nė viena iš šių vertybių nebus paneigta“.</p> <p>Nepagrįsta, kodėl būtent 5 procentų riba laikytina proporcinga ir kodėl tipiniam ūkio subjektui tokia žalos</p>

	<p>nutarime pažymėjo, kad valstybė turi konstitucinę priedermę rūpintis laukine gyvūnija ir užtikrinti laukinės gyvūnijos, kaip visuotinę reikšmę turinčios nacionalinės vertybės, apsaugą ir racionalų naudojimą, atkūrimą ir gausinimą, apimančią inter alia laukinių gyvūnų (jų rūšių) populiacijų valdymą (t. y. reguliavimą ir kontroliavimą). Taigi saugant ir ginant asmens nuosavybės teises neturi būti pažeistas viešasis interesas, laukinės gyvūnijos ištekliai turi būti naudojami, atkuriami ir gausinami racionaliai, laukinė gyvūnija turi būti saugoma. Pažymėtina, kad nustatyta iki 5 procentų toleruotina medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos pasėliams, pievoms ir sodams riba yra racionalus balansas tarp ūkinės veiklos interesų ir natūralios ekosistemos funkcionavimo poreikių. Visiškai išvengti medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos neįmanoma. Nustatyta iki 5 procentų toleruotina medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala padeda išlaikyti proporcingumą, išvengti medžiojamųjų gyvūnų persekiojimo ir užtikrina racionalų gyvūnijos populiacijos valdymą.</p>	<p>dalį nepaneigia nuosavybės teisės esmės ir nepažeidžia teisėtų lūkesčių.</p>
	<p>Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos ir nuostolių nustatymas, kurį vykdo savivaldybių komisijos medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai apskaičiuoti (toliau – savivaldybių komisijos), yra painus ir ilgas procesas, reikalaujantis didelių žmogiškųjų ir finansinių išteklių, daug laiko. Kartais savivaldybių komisijos nustatyta žala siekia vos keliolika eurų. Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo Nr. IX-966 18 straipsnio nuostata, kad kanopinių žvėrių ar bebrų padaryta žala atlyginama tik tuo atveju, jeigu apskaičiuota pažeistų pasėlių ar sumedėjusių sodo augalų dalis viršija 5 procentus viso pasėlių ar sumedėjusių sodo augalų užimamo žemės ploto, leidžia sumažinti savivaldybių lėšas ir kitus išteklius. Panaikinus toleruotiną žalos ribą ir įpareigojus atlyginti net ir minimalią žalą, išaugtų administracinė našta ne tik savivaldybėms, bet ir medžioklės plotų naudotojams – tektų neproporcingai daug</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>5 procentų sklypo ploto toleruotina medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos pasėliams, pievoms ir sodams riba yra nauja, tik nuo 2026 m. sausio 1 d. taikytina teisinio reguliavimo priemonė. Priėmus Įstatymo projektą, savivaldybių ir medžioklės plotų naudotojų administracinė našta, teismų sistemos apkrova, kiek tai susiję su žala pasėliams, išliktų tokia pati, kokia buvo iki šiol.</p>

	<p>neatlygintino darbo dalyvaujant savivaldybių komisijų veikloje. Tai kartu didintų ir teismų sistemos apkrovą mažareikšmiais ginčais, jų sprendimo kaštai būtų nepalyginamai didesni už pačią žalą. Šis 5 procentų kriterijus ne tik optimizuoja administracinius procesus, bet ir padeda išvengti nedidelės gamtos ciklui būdingos žalos sureikšminimo.</p>	
	<p>Projekto nuostatos netaikyti 5 procentų kriterijaus išbalansuotų nusistovėjusių valstybės pareigos užtikrinti racionalų laukinės gyvūnijos naudojimą, atkūrimą ir gausinimą bei žemės, miško ir vandens telkinių sklypų, kuriuose nėra uždrausta medžioti, savininkų, valdytojų ir naudotojų pareigos rūpintis savo nuosavybe santykį, neskatinant jų taikyti efektyviausias, o ne minimalias apsaugos nuo laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos priemones, sklypuose, kuriuose tikėtina didesnė medžiojamųjų gyvūnų žala, auginti mažiau patrauklias kanopiniams žvėrimis žemės ūkio kultūras, glaudžiau bendradarbiauti su medžiotojais, sudaryti jiems palankesnes sąlygas medžioti ir mažinti medžiojamųjų gyvūnų daromą žalą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>5 procentų sklypo ploto toleruotina medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos pasėliams, pievoms ir sodams riba yra nauja, tik nuo 2026 m. sausio 1 d. taikytina teisinio reguliavimo priemonė. Medžiojamųjų gyvūnų apsaugą ir populiacijų reguliavimą užtikrina medžioklę reglamentuojantys teisės aktai. Atsisakius žalos kompensacijos už mažesnę nei 5 proc. pažeistą plotą, gali didėti žemės savininkų konfliktai su medžiotojais, išauga grėsmė, kad žemės savininkai imsis savavališkų, neteisėtų priemonių žalai sumažinti.</p>
<p>Lietuvos medžiotojų sąjungos „Gamta“ 2025-12-08 raštas Nr. 459</p>	<p>Žvėris yra valstybės nuosavybė. Medžiotojai neturi nuosavybės teisių į žvėris, negali savarankiškai spręsti dėl populiacijų dydžio, bei negali savarankiškai spręsti šių populiacijų reguliavimo mechanizmų, terminų ir net vietų (saugomos teritorijos, šėrimo ir viliojimo vietų ribojimai). Todėl visa atsakomybė už žvėrių padarytą žalą negali būti perkeliama subjektui, kuris populiacijų dydžio nekontroliuoja savarankiškai. Žemės ir miškų savininkai vykdo ūkinę veiklą su tikslu gauti naudą, t. y. privalo numatyti galimas rizikas ir nuostolius. Be to ūkinė veikla vykdoma natūraliose laukinių gyvūnų buveinėse, migracijų takuose ir maitinimosi vietose. Taigi žala ūkininkaujant</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Medžiojamųjų gyvūnų, kuriuos medžioti yra uždrausta ištisus metus, ar vilkų padarytą žalą valstybės vardu atlygina aplinkos ministro įgaliota institucija. Medžiotojai, nuo Medžioklės įstatymo priėmimo 2002 m. įpareigoti atlyginti kanopinių žvėrių, kuriuos medžioti nėra uždrausta ištisus metus, ir bebrų padarytą žalą. Medžiotojai turi galimybes leidžiamais medžioti terminais sureguliuoti medžiojamųjų gyvūnų gausą taip, kad būtų išvengta didesnės medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos žmogaus ūkinės veiklos objektams. Medžioklės plotų naudotojai neprivalo atlyginti medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos,</p>

	<p>gamtinėje aplinkoje yra neišvengiama ir negali būti sumažinta iki nulio. Atsakomybė turi būti proporcinga žalos atsiradimo įtakai. Žalos atsiradimą lemia: valstybės vykdoma medžioklės reguliavimo politika (medžioklės būdai, terminai), ūkininkavimo intensyvumas ir kultūrų pasirinkimas, apsaugos priemonių taikymas. ES valstybėse taikoma įvairi praktika, tačiau niekur visos žalos atlyginimas neperkeliamas medžiotojui. Tai tas pats, kad ugniagesiai turėtų atlyginti gaisrų padarytą žalą ar žvejai pavasarį, dūstant žuviai Panaikinimas 5 % žalos ribą iš esmės netiesiogiai įpareigoja medžiojus išnaikinti kanopinių žvėrių ir bebrų populiacijas iki 0, nes jų išlaikymas taps nepakeliama finansine našta medžiotojams. Šiuo metu yra nusistovėję stabilūs ir geranoriški santykiai tarp medžiotojų ir žemės ir miškų savininkų. Panaikinimas 5 % žalos ribos, iššauks naujas įtampas, o tai nenaudinga pačiai valstybei.</p>	<p>jeigu ji padaryta žemės sklypuose, kuriuose jų savininkas uždraudė medžioti arba nustatė draudimą medžioti tų rūšių medžiojamuosius gyvūnus, kurie padarė žalos ar jei žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai nevykdo pasėlių, pievų, sumedėjusių sodo augalų, miško želdinių ir žėlinių, apsaugojimo nuo laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos priemonių. Įstatymo projektu siekiama palikti iki šiol galiojusį teisinį reguliavimą, todėl neigiami pokyčiai medžioklės srityje mažai tikėtini.</p>
--	---	---